

nægte, at han rettede nogle ret indtrængende Formaninger baade til Godsejere og andre — ogsaa til „Frejr“ — som jeg fuldt ud kan sympatisere med, for det var alvorlige og velmente Ord; paa den anden Side sidder der jo Medlemmer i Udvalget, som ere stærkt interesserede i Sagten, og man kan altsaa gaa ud fra, at alle disse ærede Medlemmer have taget sig af Sagen med inderlig og varm Interesse, og naar disse ærede Medlemmer have fundet det rigtigt, efter at Folketinget har vedtaget Forslaget med denne § 3, at stille ikke mindre end 5 forfættelige Vædringsforslag til denne, saa gaar jeg ud fra, at det maa være 5 Forbedringer til denne Sag. Da jeg nu ikke er bleven flog paa, hvorledes Paragraffen vil komme til at se ud, naar flere eller færre af Vædringerne vedtages, saa vil jeg af Interesse for Paragraffen stemme saaledes, at jeg tager alle Vædringerne, saa haaber jeg, at denne Paragraf derved vil blive saa fuldstændig uforstaaelig, at det vil være det samme, som om vi ikke havde vedtaget den forrige Gang, og jeg vil tillade mig at anbefale ærede Medlemmer at gøre ligesaa.

Judenrigsministeren (Hørring):

Af de mange Vædringsforslag, som her foreligge, skal jeg kun omtale ganske enkelte, ved hvilke jeg har Bemærkninger at fremsætte — de øvrige kan jeg enten slutte mig til, eller i alt Fald har jeg ikke videre Erindringer at gøre imod dem. Jeg begynder da med Vædringsforslag Nr. 2 til § 3. Hvad §§ 3 og 4 angaa i den Affattelse, hvori de nu foreligge efter 2den Behandling, saa maa jeg henvise til, hvad jeg allerede udtalte ved Sagens Behandling tidligere her i Tinget, at Paragrafferne i denne Form ikke ere tilfredsstillende for mig. Man er her kommen til at give en særlig Regel for Bortfæstning af Bøndergods, en Regel, som jeg ikke tror er vel begrundet. Det vil erindres, at ved Forordning af 1840 blev det allerede fastslaaet som almindeligt Princip, at Sagtretten skulde følge Ejendomsretten til Grunden. Der blev gjort een Undtagelse, idet der nemlig blev givet Godsejeren Ret til, naar han folgte Bøndergods til Selveje eller Arvesæfte at forbeholde sig Sagtretten, men denne Undtagelse blev atter ophævet i 1851. Siden den Tid er Reglen slaaet fast fuldt ud, at Sagtretten altsaa følger Ejendomsretten til Grunden. Det var en simpel Konsekvens heraf, at man maatte sætte en Begrænsning for Ejerens Ret til at overdrage sin Sagtret til andre, thi ellers kunde han jo omgaa Reg-

len ved at overdrage Sagtretten for en længere Tid. Ogsaa andre Hensyn gjorde, at man satte denne Frist for Overdragelsen af Sagtretten til andre forholdsvist kort. Reglen blev udtrykt saaledes den Gang, at naar Eieren selv var Bruger af Grunden, saa kunde han overdrage Sagtretten for et Aar ad Gangen — senere blev denne Tid jo forlænget til 10 Aar; at han kunde gøre det for sin Besiddelsestid, var egentlig en Selvfølge, men det var netop det, at han ikke kunde binde sig ud over sin Besiddelsestid, som var det afgørende. Naar han derimod ikke var Bruger af Grunden, men overdrog Brugen af Grunden til andre til almindelig Brug, saa var Reglen, at han kunde forbeholde sig Sagtretten eller frit ordne sig med Brugeren, som han vilde. Det er denne Regel, som er en ligefrem Konsekvens af Hovedreglen — nemlig at Sagtretten følger Ejendomsretten til Grunden — fra hvilken man nu vil gøre en meget væsentlig Undtagelse for Overdragelsen til Livsfæste, og det er denne Undtagelse, jeg ikke kan se i nogen Maade er vel begrundet, ligesom jeg ogsaa tror, at den vil gribe meget betydelig ind i de Interesser, som Sagten i Virkeligheden kræver iagttagne. Da nu altsaa disse Paragraffer foreligge i en Stikkelse, som gør dem lidet antagelige for mig, saa har jeg jo ikke megen Interesse af, om disse mange Vædringsforslag blive vedtagne eller ej, eller om de ere Forbedringer af, hvad der foreligger, eller ej. Væsentlig ere de jo ogsaa knyttede til Reglen om, at Sagtretten fremtidig ved Bortfæstelse paa Livstid skulde følge med Fæstet, og maa altsaa staa og falde dermed. Særlig uheldig forekommer mig for Resten det Vædringsforslag at være, som er stillet under Nr. 4 af det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds (Vertelsen) med flere. Det er jo en Regel, som er knyttet til Brugsoverdragelsen, og den er for saa vidt forfættelig fra det Forslag, som er stillet af et Flertal under Nr. 2, og som angaar Forholdet ved Overdragelsen af Bøndergaard til Selveje eller Arvesæfte. Der er her i Virkeligheden en Forskel til Stede. Det vil jo indrømmes, at dette Vædringsforslag er blevet fremkaldt ved det Foredrag, vi hørte ved anden Behandling af det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Frederiksen), hvor han navnlig omtalte dette forfættelige Tilfælde fra Maribo, hvor en Godsejer havde betinget sig en Afgift af 12 Tdr. Byg aarlig, saafremt vedkommende, der havde købt Ejendommen af ham, gjorde sig skyldig i uberettiget Sagt. Det er den